

УДК 658.152:330.322

DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V53\(2025\)-28](https://doi.org/10.31521/modecon.V53(2025)-28)

Поліщук Н. В., доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів та банківської справи, Донецький національний університет імені Василя Стуса, м. Вінниця, Україна

ORCID: 0000-0001-8037-0471

e-mail: n.polishchuk@donnu.edu.ua

Сидоренко О. В., здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня, Донецький національний університет імені Василя Стуса, м. Вінниця, Україна

ORCID: 0009-0007-0161-7247

e-mail: sydorenko.o@donnu.edu.ua

Підвищення ефективності інвестиційної діяльності господарюючого суб'єкта в умовах сучасних викликів

Анотація. У статті проаналізовано інвестиційну діяльність одного з провідних підприємств харчової промисловості в Україні – ТОВ «Ярмолинецький консервний завод». Дослідження охоплює динаміку інвестицій за 2021–2024 роки, структуру джерел фінансування, напрями капіталовкладень, а також ключові фінансові показники, зокрема рентабельність власного капіталу (ROE) та активів (ROA). Окрему увагу приділено виявленню факторів, які впливають на ефективність інвестиційної діяльності в умовах сучасних економічних викликів, включаючи інфляцію, геополітичні ризики та валютну нестабільність. На основі аналізу сформульовано рекомендації щодо вдосконалення інвестиційної політики господарюючого суб'єкта. Запропоновано концептуальний підхід до управління інвестиційною діяльністю, що ґрунтується на принципах стратегічного планування, цифровізації, гнучкого ризик-менеджменту та сталого зростання й модернізації. Реалізація цієї концепції сприятиме підвищенню ефективності використання інвестиційних ресурсів і зміцненню конкурентних позицій господарюючого суб'єкта на ринку.

Ключові слова: інвестиції; управління інвестиційними процесами; ефективність; підприємство.

Polishchuk Natalia, Doctor of Economic Sciences, Professor, Professor of the Department of Finance and Banking, Vasyl' Stus Donetsk National University, Vinnytsia, Ukraine.

Sydorenko Oleksandra, Applicant for higher education of the second (master's) level, Vasyl' Stus Donetsk National University, Vinnytsia, Ukraine.

Improving Investment Activity Efficiency of an Enterprise under Current Challenges

Abstract. Introduction. In the context of volatile macroeconomic conditions, energy price shocks, and supply-chain disruptions, improving investment efficiency is critical for Ukraine's food-processing enterprises. For canning plants, investment activity directly affects capacity utilization, product quality, and export readiness. Understanding investment dynamics and responding promptly to seasonality and raw-material risks are essential for long-term resilience.

This article examines the investment activity of Yarmolynetskyi Cannery LLC in 2021–2024 – a period marked by unstable demand, spikes in input costs, and logistics constraints. Unlike retail, canning requires capital-intensive modernization (thermal processing, sterilization, packaging), strict quality-control systems (HACCP, ISO), and robust working-capital management to bridge seasonal procurement. These features shape both the structure of capital expenditures and their economic impact.

Purpose. The aim is to substantiate theoretical and methodological approaches to improving an enterprise's investment activity by analyzing internal financial performance and evaluating the effectiveness of capital investment projects in the context of the canning industry. The study identifies key factors that affect investment outcomes – such as raw-material seasonality, energy intensity, compliance costs, and market access – and develops practical recommendations for optimizing investment policy at Yarmolynetskyi Cannery LLC.

Results. The paper presents a four-year (2021–2024) assessment of the cannery's investment activity, covering the composition and dynamics of capital investments, sources of financing (both equity and debt), and the enterprise's financial autonomy. Investment effectiveness is assessed using ROA, ROE, revenue dynamics, and the investment-to-operating-result ratio. The analysis reveals uneven cash flows caused by harvest cycles, rising energy and packaging costs, and periods of negative profitability that suppress ROE. At the same time, targeted capital expenditures (CAPEX) in processing lines, energy-efficiency retrofits, and cold-chain upgrades show potential to increase capacity utilization and reduce unit costs. Identified bottlenecks include the absence of a formalized post-investment monitoring loop, limited use of risk-adjusted appraisals (e.g., scenario or Monte Carlo analysis for seasonality and price volatility), and underdeveloped export-readiness procedures. In response, the paper proposes a strategic concept integrating phased modernization, HACCP/ISO-driven quality investments, supplier

¹Стаття надійшла до редакції: 24.10.2025

Received: 24 October 2025

diversification, energy-efficiency projects with measurable paybacks, and adaptive planning aligned with seasonal procurement windows.

Conclusions. *Yarmolynetskyi Cannery LLC possesses tangible investment potential, yet achieving higher efficiency depends on strengthening investment governance, instituting continuous monitoring, and embedding risk-adjusted evaluations tailored to seasonality and energy exposure. Integrating ESG and innovation principles – such as waste reduction, water/heat recovery, and recyclable packaging – supports cost control and market access. The proposed concept offers a comprehensive framework for managing investment activity under uncertainty. When implemented consistently, it can stabilize profitability, enhance export readiness, and support sustainable growth.*

Keywords: *investments; investment process management; efficiency; enterprise.*

JEL Classification: *E22; G31; L25; M21; O16.*

Постановка проблеми. У сучасних умовах зростання та модернізації національної економіки управління інвестиційними процесами підприємств набуває пріоритетного значення, оскільки саме інвестиції є основним джерелом відновлення виробничого потенціалу, впровадження інновацій, підвищення конкурентоспроможності та забезпечення довгострокового зростання. Стрімкі зміни у зовнішньому середовищі – економічна нестабільність, валютні коливання, трансформація ринкових вимог і загрози з боку геополітичних чинників – актуалізують потребу в переосмисленні підходів до управління інвестиційною діяльністю. У цьому контексті особливо важливо оцінювати ефективність інвестицій, їхню результативність та здатність підприємства адаптуватися до нових умов.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання інвестиційної діяльності та її ефективності досліджувалися вітчизняними та зарубіжними вченими, зокрема такими, як Брюховецька Н.Ю. [3], Бутенко О.П. [4], Деньга С.М. [1], Дідур К.М. [2], Євась Т.В. [5], Левків Т.Я. [6] та інші. У науковій літературі приділяється значна увага методології оцінки інвестицій, ризик-менеджменту та стратегічному управлінню інвестиційною діяльністю. Однак, незважаючи на наявне теоретичне та прикладне напрацювання, питання комплексної оцінки інвестиційної діяльності з урахуванням сучасних викликів (воєнний стан, інфляція, валютна нестабільність) потребує подальшого дослідження, особливо на прикладі конкретних підприємств.

Формулювання цілей дослідження. Метою статті є обґрунтування теоретико-методологічних підходів до підвищення ефективності інвестиційної діяльності господарюючого суб'єкта, дослідження чинників, що впливають на її результативність, та розроблення рекомендацій щодо вдосконалення інвестиційної політики цього суб'єкта.

Виклад основного матеріалу дослідження. Інвестиційна діяльність підприємства відображає здатність залучати та ефективно використовувати ресурси для відтворення і розвитку виробництва. Для консервного заводу особливого значення набувають інвестиції у технічне переоснащення ліній, впровадження сучасних технологій обробки та зберігання сировини, а також підвищення енергоефективності. Аналіз динаміки фінансових показників ТОВ «Ярмолинецький консервний завод»

за 2021-2024 рр. дозволяє оцінити як позитивні зрушення, так і проблемні аспекти його діяльності.

Основною метою інвестиційної діяльності є забезпечення зростання вартості господарюючого суб'єкта за рахунок підвищення продуктивності, оновлення основних засобів, впровадження інноваційних технологій, підвищення якості продукції та освоєння нових напрямів бізнесу. Інвестиційна діяльність орієнтована на досягнення максимальної віддачі від вкладених ресурсів у вигляді приросту чистого прибутку, підвищення рентабельності, збільшення частки ринку, оптимізації виробничих процесів та зниження витрат. Окрім економічних цілей, управління інвестиційними процесами також може переслідувати соціальні, екологічні та репутаційні цілі, що є важливими для формування позитивного іміджу господарюючого суб'єкта серед партнерів, споживачів і суспільства в цілому [1].

Діяльність господарюючого суб'єкта у сфері інвестицій є багатоплановою і передбачає комплексний підхід до планування, організації, фінансування та контролю реалізації інвестиційних проєктів. Чітке усвідомлення її сутності, цілей і класифікаційних ознак сприяє формуванню ефективної інвестиційної стратегії, раціональному використанню ресурсів та забезпеченню стійкого розвитку в довгостроковій перспективі.

Ефективність інвестиційної діяльності є одним із ключових показників успішності господарюючого суб'єкта, оскільки вона дозволяє обґрунтовувати доцільність реалізації проєктів, обирати найвигідніші варіанти вкладень та своєчасно коригувати стратегію розвитку й модернізації.

Теоретичні підходи до оцінки ефективності поділяють на статичні (без урахування фактора часу) та динамічні (з урахуванням вартості грошей у часі). Вибір конкретного методу залежить від обсягу наявних даних, тривалості проєкту та рівня ризику [5].

У зв'язку з цим доцільним є проведення комплексного аналізу фінансово-економічних показників конкретного господарюючого суб'єкта для оцінки його інвестиційного потенціалу.

Для дослідження інвестиційного потенціалу проаналізовано фінансові показники ТОВ «Ярмолинецький консервний завод» за період 2021-2024 років. Аналіз охоплює динаміку ключових параметрів, що відображають здатність підприємства залучати та ефективно використовувати інвестиційні

ресурси. Для наочного представлення результатів дослідження динаміка основних фінансових показників відображена на рисунку 1.

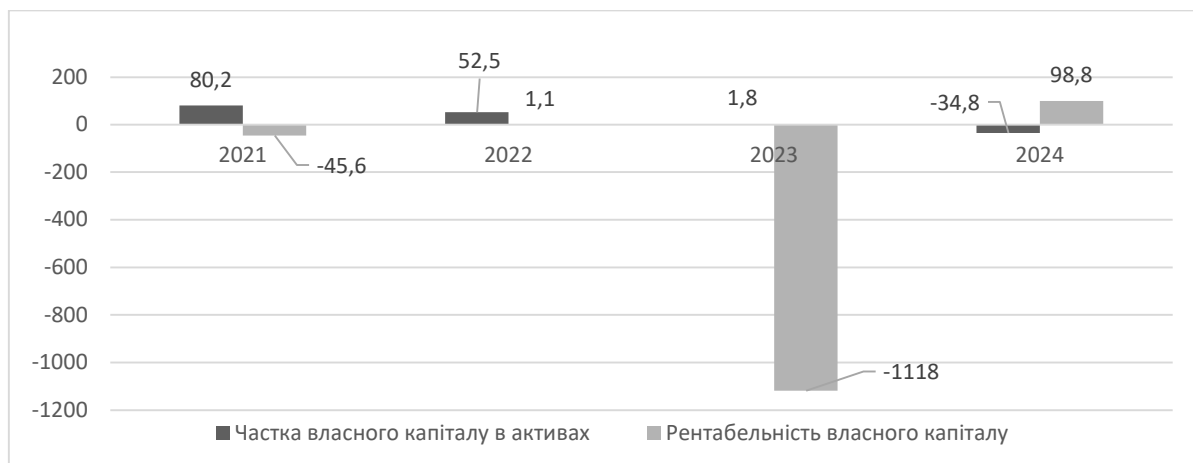

Рисунок 1 - Динаміка основних фінансових показників ТОВ «Ярмолинецький консервний завод», 2021-2024 роки, %

Джерело: складено автором на основі [8, 9]

У динаміці за 2021-2024 рр. спостерігається значне коливання показників фінансової стійкості та ефективності діяльності підприємства. Частка власного капіталу в активах у 2021 році становила 80,2%, що свідчило про високий рівень фінансової автономії. Проте вже у 2022 році цей показник знизився до 52,5%, а у 2023 році – до критичних 1,8%. У 2024 році спостерігається від’ємне значення (-34,8%), що вказує на перевищення зобов’язань над власним капіталом та суттєве зростання фінансових ризиків.

Рентабельність власного капіталу у 2021 році була від’ємною (-45,6%), що відображало збитковість діяльності. У 2022 році підприємство зуміло досягти позитивного результату (1,1%), однак у 2023 році показник різко знизився до -1118%, що пояснюється значними фінансовими втратами та скороченням капіталу. У 2024 році спостерігається відновлення прибутковості (98,9%), що свідчить про поступове покращення ефективності використання власних ресурсів та відновлення інвестиційної привабливості.

Таким чином, фінансовий стан ТОВ «Ярмолинецький консервний завод» характеризується нестабільністю: з одного боку – високі ризики, пов’язані з негативною динамікою власного капіталу, а з іншого – значні можливості зростання завдяки підвищенню рентабельності у 2024 році. Подальший розвиток підприємства потребує зваженої інвестиційної політики, спрямованої на відновлення та зміцнення власного капіталу, що дозволить знизити залежність від позикових ресурсів і підвищити фінансову стійкість.

Попри наявні ризики, позитивна динаміка рентабельності у 2024 році підтверджує потенціал підприємства до відновлення ефективності після кризових періодів, що формує підґрунтя для

підвищення інвестиційної привабливості за умови посилення контролю за фінансовими ризиками та оптимізації структури фінансування.

Для забезпечення результативності капітальних вкладень доцільно:

- удосконалити структуру інвестицій;
- скоротити стадії інвестиційного циклу;
- підвищити якість проектно-кошторисної документації;
- впроваджувати економічні методи управління інвестиційним процесом.

Політика реінвестування прибутку, відновлення високої рентабельності у 2024 році та зниження навантаження інвестицій на фінансові результати створюють передумови для поступового зміцнення інвестиційного потенціалу ТОВ «Ярмолинецький консервний завод». Попри значні ризики, пов’язані з критичним скороченням власного капіталу у 2023-2024 рр., підприємство продемонструвало здатність відновлювати ефективність діяльності, що відкриває можливості для модернізації та стратегічного розвитку.

Розгляд ефективності інвестиційної діяльності господарюючого суб’єкта є фундаментальним аспектом оцінки результативності управлінських рішень у межах реалізації інвестиційних програм. Це передбачає аналіз того, наскільки вкладені кошти сприяють досягненню стратегічних цілей підприємства, підвищують його ринкову вартість та конкурентоспроможність.

Ключовими індикаторами виступають: рентабельність власного капіталу (ROE); рентабельність активів (ROA); співвідношення інвестицій у необоротні активи до чистого прибутку – показник «окупності» інвестицій.

Упродовж 2021-2024 рр. ТОВ «Ярмолинецький консервний завод» здійснювало інвестиційну діяльність на тлі значних фінансових коливань. Якщо у 2021 та 2023 рр. підприємство зазнавало збитків, то у 2022 році було досягнуто незначної позитивної рентабельності, а у 2024 році спостерігалось суттєве зростання ROE до 98,9%, що свідчить про відновлення ефективності використання капіталу. Крім того, у 2024 році відбулося зниження інвестиційного навантаження на прибуток майже вдвічі порівняно з попередніми роками, що відображає підвищення віддачі від інвестованих ресурсів. Для більш глибокої оцінки результативності інвестиційної діяльності доцільно проаналізувати показники рентабельності, які відображають рівень прибутковості від використання власного капіталу та активів.

Такі результати демонструють, що підприємство перебуває на етапі структурної трансформації: попри позитивні зрушення у сфері використання власного капіталу, ефективність управління активами залишається недостатньою, що зумовлює необхідність вдосконалення інвестиційної політики та вироблення системного підходу до управління інвестиційними потоками, який дозволив би мінімізувати ризики, збалансувати структуру активів і забезпечити їхню результативність.

У цьому контексті доцільним є формування концепції управління інвестиційною діяльністю ТОВ «Ярмолинецький консервний завод». Вона спрямована на інтеграцію стратегічного планування з інструментами підвищення інвестиційної ефективності, орієнтацію на інноваційність, гнучкість та адаптивність до змін зовнішнього середовища. Її впровадження має забезпечити зростання прибутковості активів, зміцнення фінансової стійкості та підвищення конкурентоспроможності у середньо- й довгостроковій перспективі. Як показано на рисунку 2, концепція включає взаємопов'язані елементи, що відображають логіку реалізації інвестиційної політики підприємства.

Основними складовими виступають стратегічне бачення розвитку на основі інноваційної та ресурсоефективної моделі, механізми планування і реалізації програм з урахуванням пріоритетності проєктів та джерел фінансування, система управління ризиками, диверсифікована інвестиційна політика та моніторинг ефективності. Запропонована модель передбачає оцінювання не лише фінансових, а й соціально-екологічних результатів.

Реалізація концепції ґрунтується на принципах гнучкості, ефективності, співпраці та сталого розвитку. Завданнями є підвищення ефективності використання інвестиційних ресурсів, скорочення строків окупності, збільшення частки інноваційних ініціатив і мінімізація ризиків. Серед засобів їх досягнення – розробка внутрішньої інвестиційної політики, впровадження

цифрових систем управління, проведення SWOT-аналізу, модернізація виробництва й активізація маркетингової діяльності.

Оцінка результативності здійснюється за фінансовими (динаміка ROE і ROA, рівень окупності, приріст власного капіталу) та нефінансовими критеріями (зростання довіри інвесторів, активізація експорту, частка інновацій, покращення екологічних характеристик виробництва).

Очікуваний ефект полягає у зміцненні фінансової стійкості, підвищенні інвестиційної привабливості, посиленні конкурентоспроможності та створенні підґрунтя для сталого розвитку завдяки інноваціям, енергоефективності та розширенню ринків збуту. Практична реалізація може включати встановлення енергоощадного обладнання, впровадження технологій швидкого охолодження, диверсифікацію постачальників та участь у міжнародних виставках.

Таким чином, концепція управління інвестиційною діяльністю ТОВ «Ярмолинецький консервний завод» є цілісною системою стратегічного розвитку, що дозволяє зміцнити фінансові позиції підприємства.

Запропонована концепція управління інвестиційною діяльністю спрямована на вдосконалення інвестиційної політики підприємства через диверсифікацію джерел фінансування, модернізацію виробництва, впровадження моніторингу ефективності проєктів та використання екологічно безпечних технологій. Її реалізація забезпечить фінансову стійкість, підвищить конкурентоспроможність продукції та зміцнить інвестиційний імідж. Ефективне управління інвестиційними потоками в поєднанні зі стратегічним баченням розвитку стане основою довгострокової стабільності та зростання позицій ТОВ «Ярмолинецький консервний завод» на ринку.

Висновки. Сформована концепція поєднує стратегічне планування, гнучкий ризик-менеджмент, екологічні стандарти та інноваційний розвиток. Її впровадження дозволить скоротити строк окупності інвестиційних проєктів, підвищити ефективність використання активів і власного капіталу, забезпечити стійкість до сировинних та енергетичних ризиків, а також зміцнити фінансову стабільність підприємства й його конкурентоспроможність на внутрішньому та зовнішньому ринках.

Таким чином, попри фінансові коливання та зовнішні виклики, підприємство має реальні можливості для модернізації та сталого розвитку. Запровадження запропонованої концепції стане основою підвищення інвестиційної ефективності, формування позитивного іміджу та довгострокового зміцнення позицій ТОВ «Ярмолинецький консервний завод» на ринку.

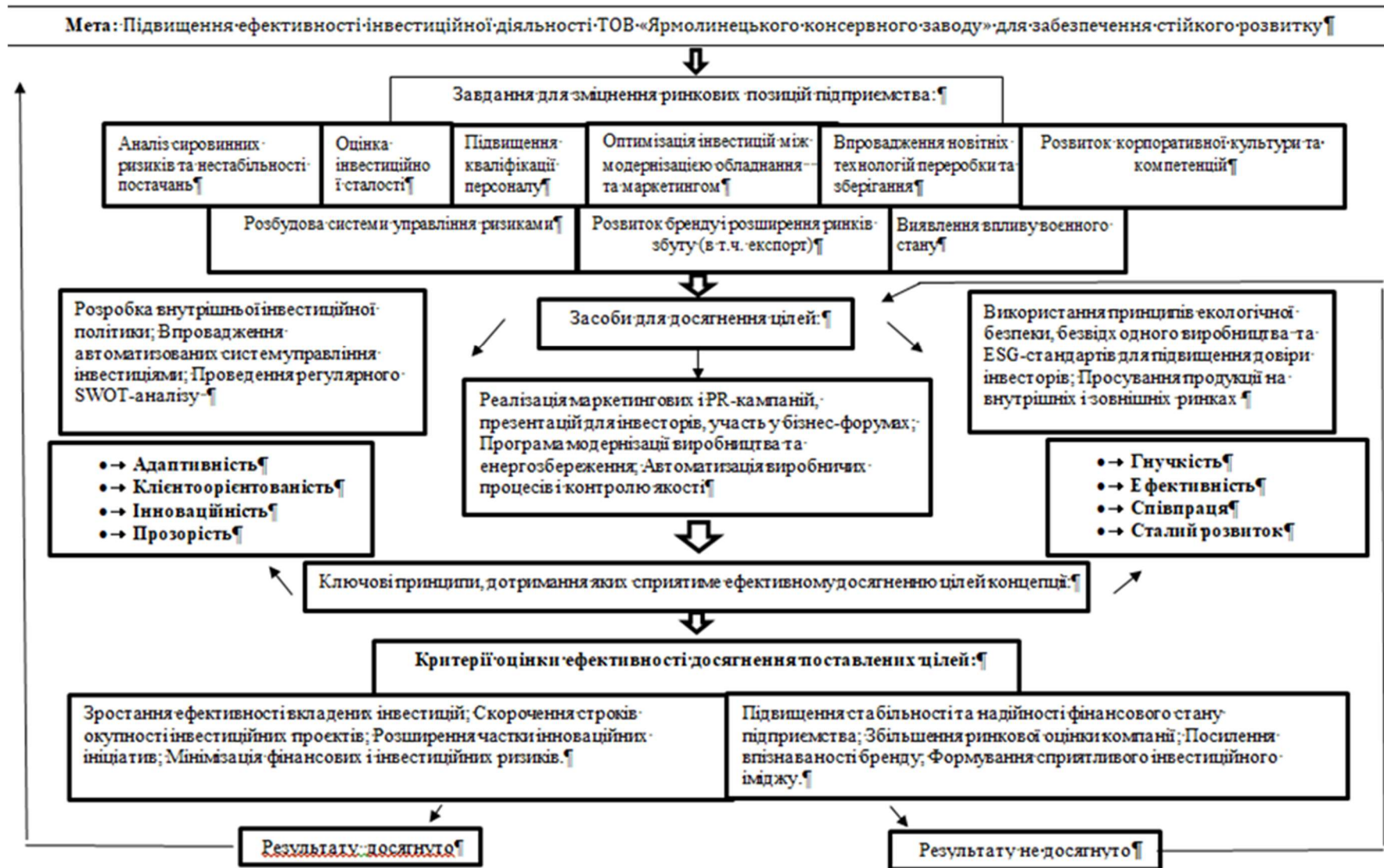

Рисунок 2 - Концепція підвищення ефективності інвестиційної діяльності ТОВ «Ярмолинецький консервний завод»

Джерело: авторська розробка

Література:

1. Деньга С. М. Управління ефективністю інвестиційної діяльності: методологія, інформаційно-аналітичне забезпечення : монографія. Полтава : ПУЕТ, 2020. 455 с.
2. Дідур К. М. Сутність інвестиційної діяльності та методи визначення її ефективності. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023. №5. С. 66-73. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2023.5.66>.
3. Брюховецька Н. Ю., Булеєв І. П. та ін. Інтелектуалізація підприємств: концептуальні підходи та механізми стимулювання : монографія. Київ : Ін-т економіки пром-сті НАН України, 2022. 424 с.
4. Бутенко О. П., Чупир О. М. Організація бюджетування інвестиційних проєктів на підприємствах. *Підприємництво та інновації*. 2022. Вип. 24. С. 55-60.
5. Євась Т. В., Соколовський В. С. Інвестиційна привабливість підприємства та фактори, що на неї впливають. *Подільський науковий вісник*. 2017. №2. С. 61-64.
6. Леськів Г. З., Франчук В. І., Левків Г. Я., Гобела В. В. Управління конкурентоспроможністю підприємства : навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 220 с.
7. Поліщук Н. В., Мацідон В. В. Особливості управління інвестиційною діяльністю підприємств в умовах воєнного стану: збірник наукових матеріалів I Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 55-річчю кафедри фінансів і банківської справи «Актуальні проблеми розвитку фінансів в умовах цифровізації економіки України», (м. Вінниця, 27 квітня 2023 р.). Вінниця. 2023. С. 46-48.
8. ТОВ «Ярмолинецький консервний завод». *YouControl*. 2025. URL: https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/41984869.
9. Товариство з обмеженою відповідальністю «Ярмолинецький консервний завод». *Clarity Project*. 2025. URL: <https://clarity-project.info/edr/41984869>.
10. Dinh T., Chou H., Zhao J. Cybersecurity risk and firm investment efficiency. *Finance Research Letters*. 2025. Vol. 85. Article 108266. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.frl.2025.108266>.
11. Haberman S., Sung J. H. Modelling Pension Plan Risk. *British Actuarial Journal*. 2000. Vol. 6(3). P. 451-545. DOI: <https://doi.org/10.1017/S1357321700001884>.
12. Jung B., Godsell D., Mescall D. Investor relations and investment efficiency. *Contemporary Accounting Research*. 2023. Vol. 40. Article 12860. DOI: <https://doi.org/10.1111/1911-3846.12860>.

References:

1. Denha, S. M. (2020). *Upravlinnia efektyvnosti investytsiinoi diialnosti: Metodolohiia, informatsiino-analitychne zabezpechennia*. PUET.
2. Didur, K. M. (2023). The essence of investment activity and methods for determining its effectiveness. *Investytsiui: praktyka ta dosvid*, 5, 66-73. <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2023.5.66>.
3. Briukhovetska, N. Yu., Buleiev, I. P., et al. (2022). *Intelektualizatsiia pidpriemstv: Kontseptualni pidkhody ta mekhanizmy stymuliuvannia* Institute of Industrial Economics of NAS of Ukraine.
4. Butenko, O. P., & Chupyr, O. M. (2022). Organization of investment project budgeting at enterprises. *Entrepreneurship and Innovation*, 24, 55-60.
5. Yevas, T. V., & Sokolovskyi, V. S. (2017). Investment attractiveness of an enterprise and influencing factors. *Podolsky scientific herald*, 2, 61-64.
6. Leskiv, H. Z., Franchuk, V. I., Levkiv, H. Ya., & Hobela, V. V. (2022). *Upravlinnia konkurentospromozhnosti pidpriemstva*. Lviv State University of Internal Affairs.
7. Polishchuk, N. V., & Matsidon, V. V. (2023, April 27). *Osoblyvosti upravlinnia investytsiinoiu diialnistiu pidpriemstv v umovakh voiennoho stanu* [Conference presentation abstract]. Zbirnyk materialiv I Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii «Aktualni problemy rozvytku finansiv v umovakh tsyfrovyzatsii ekonomiky Ukrainy», Vynnytsia, Ukraine.
8. YouControl. (2025). *Yarmolynetskyi Cannery LLC*. https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/41984869.
9. Clarity Project. (2025). *Limited Liability Company «Yarmolynetskyi Cannery»*. <https://clarity-project.info/edr/41984869>.
10. Dinh, T., Chou, H., & Zhao, J. (2025). Cybersecurity risk and firm investment efficiency. *Finance Research Letters*, 2025, 85, 108266. <https://doi.org/10.1016/j.frl.2025.108266>.
11. Haberman, S., & Sung, J. H. (2000). Modelling Pension Plan Risk. *British Actuarial Journal*. 2000, 6(3), 451-545. <https://doi.org/10.1017/S1357321700001884>.
12. Jung, B., Godsell, D., & Mescall, D. (2023). Investor relations and investment efficiency. *Contemporary Accounting Research*, 40, 12860. <https://doi.org/10.1111/1911-3846.12860>.

Ця робота ліцензована Creative Commons Attribution 4.0 International License